

På vintern
går växterna i
dvala, men du
kan ändå njuta
av ditt orangeri.

Orangeri *året runt*

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Har du lite byggerfarenhet, så är det en spännande utmaning.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

En-två veckor heltid.

PRIS

Ca 60.000 kronor, beroende på val av glas och dörrar/fönster.

MATERIAL

Fundament och golv:

- Bergkross, bärlager, sättsand och fogsand
- Tegelstenar

Bottenram:

- Stolpskor och plintbetong
- 95 x 95 mm tryckimp. stolpar
- 45 x 95 mm regler

Syll, stomme och tak:

- 45 x 95 mm regler
- 45 x 95 och 45 x 195 mm regler
- 9 x 43 mm list
- Syllpapp
- Plywoodskiva och takpapp

Dessutom:

- Växthusglas och glasband
- Fönster och dörrar
- Fjällpanel
- Skruvar: 5 x 120, 5 x 60, 5 x 80 mm, ankarskruv, franska skruv
- Vinkelbeslag, 80 x 80 x 65 mm

På sommaren är orangeriet ditt friliggande uterum.

Bygg ett läckert orangeri som både kan användas för att odla växter och till mysigt umgänge – **och förläng säsongen med en smart tillsats.**

Ett orangeri är mycket mer än ett växthus. Det är ett fristående uterum, en mysig hörna och en övervintringsplats för dina växter och krukor. Och att lägga till en värmekälla i form av en vedeldad kamin, som här, förlänger utomhussäsongen betydligt.

Här har vi valt en klassisk stil med ombonade spröjs, allt i återvunna fönster och dörrar.

Enkel konstruktion

Det kan se komplicerat ut, men om du är en skicklig gör-det-självare kommer du att upptäcka att konstruktionen faktiskt är ganska enkel: En bottenram som är inbyggd i tegelgolvet håller en syll som i sin tur bär stommen till sidorna.

Ennockregel som bärs upp av två lodräta regler bildarnocken, och sedan håller en rad sluttande takstolar ihop det hela innan sidorna kläs med brädor och fönster, medan taket kläs med glas och öppningsbara fönster.

När du använder återvunna fönster och dörrar ska du komma ihåg att det är de som bestämmer måtten på resten av bygget, inte tvärtom. □

Golv

Klassiska tegelstenar ger en sydländsk känsla. Ett fundament döljer sig i stenläggningen.

Stomme

En syll och lodräta regler bildar utgångspunkt för en enkel stomme på alla fyra sidor.

Tak

Två lodräta regler bär en nockregel, och härifrån förbinds takstolarna med hammarbandet.

Glas

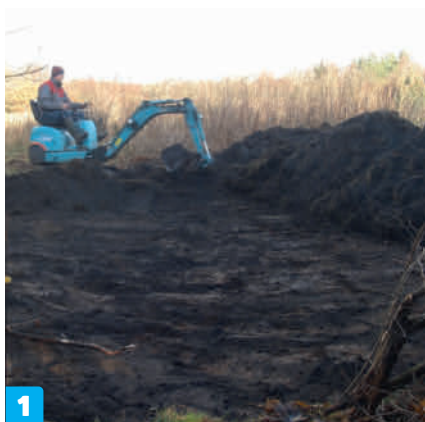
Återvunna fönster och dörrar, tillsammans med växthusglas, gör konstruktionen tät.

Golv

Golvet i orangeriet ska bestå av tegelstenar som läggs i fiskbensmönster. Här bygger vi in en bottenram i tegelstenarna så att den kan användas för att fästa en syll.

För att säkerställa en stabil grund ska flera lager grus läggas ut. Den grundliga modellen består av bergkross följt av bärlager och ett lager sättsand. Bergkrossen och bärlaget ska packas med en markvibrator.

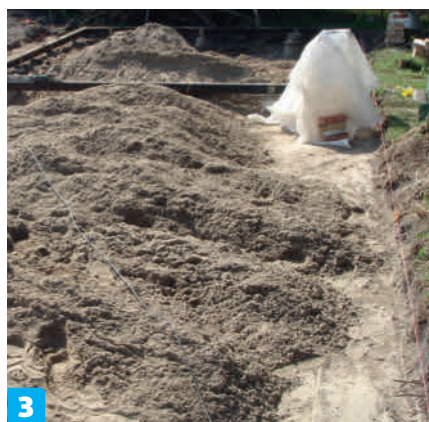
Och sedan läggs tegelstenarna i ett mönster (fiskben i det här fallet). Prova dig fram och se vad som ser bäst ut och hur du kan få det att gå jämnt upp.

1 För att få en stabil grund i orangeriet måste det översta lagret jord tas bort och ersättas med bärlager. Du ska ta bort 30-40 cm jord över hela området, och här är en minigrävare till stor hjälp.

2 Orangeriets bottenram byggs av 10 x 10 cm stolpar av tryckimpregnerat trä. Här monteras hela ramen i förväg och klossas upp till önskad nivå, som motsvarar underkanten på tegelstenarna.

3 Underlaget till beläggningen består av 15 cm bergkross underst, bärlager på ca 12 cm i mitten och till sist ett lager sättsand på omkring 3 cm.

4 Fyll med tillräckligt material så att gruset kan packas utan att lagerna blir tunnare än rekommenderat. Innan du packar ska lagerna vara ca 1,3 gånger tjockare än färdig lagertjocklek.

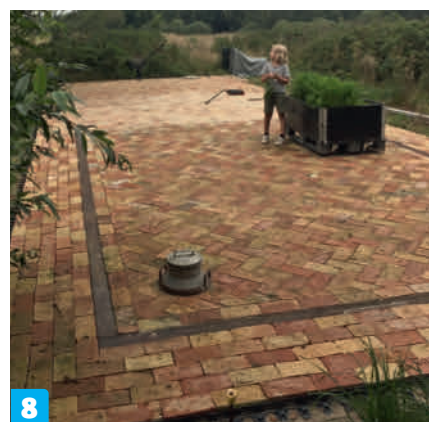
5 Det är inte nödvändigt att göra fall på beläggningen innanför ramen, men utanför ska beläggningen ha ett fall bort från orangeriet på minst 2,5 cm per meter.

6 Beläggningen ska läggas i fiskbensmönster, men längs insidan på bottenramen läggs en bård med hela stenar.

7 Fiskbensmönstret fortsätter inifrån orangeriet till området framför det. Även här avslutas med hela stenar på sidorna. En 45 x 95 mm regel skruvas sedan fast på bottenramen i höjd med markbeläggningen.

8 När beläggningen har lagts, ska du så snabbt som möjligt strö ut fogsand och fördela den med en kvast. Det kan vara nödvändigt att göra detta i flera omgångar.

Stomme

Bottenramen som vi började med är nu i nivå med tegelstenarna tack vare regeln som vi lade ovanpå ramen. Det innebär att vi nu kan skruva fast en syll av samma sorts regler genom att helt enkelt skruva ner genom regeln. Läggs först en remsa syllpapp under regeln. Sedan kan en stomme byggas att sätta glasväggar och dörrar i.

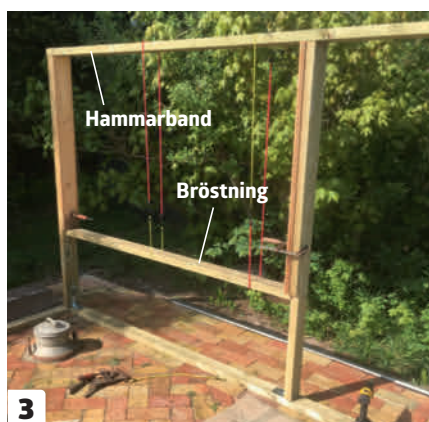
Stommen består av stående och liggande regler som bildar en solid konstruktion med en låg bröstning och ennockregel. Nockregeln ska användas för att fästa de kommande takstolarna.

1 Ovanpå bottenramen, som det nu ligger beläggning runt, ska läggas en syll. Syllerna ska rätas in så att den är rak och rätas upp så att den är vågrät.

2 När syllarna har rätats upp går det snabbt med stommens lodräta regler. De ska stå med max 180 cm mellanrum. Reglarna fästs i syllerna med 80 x 80 mm vinkelbeslag, ett på varje sida.

3 Mellan alla bärande lodräta regler sätts en tvärgående regel ca 1/3 ovanför syllerna. Den ska bilda en bröstning mellan panel och fönster. Överst läggs ett hammarband.

När bröstningen är gjord, sätts fler stående regler under den, så att det finns ordentligt skruvunderlag till panelen som ska monteras senare. Avståndet mellan reglarna till panelen bör inte vara större än 60 cm.

Tak

För att skapa det lutande taket fäster vi en stående regel mitt på de två gavlarna. Mellan de två kan vi sedan montera en nockregel (45 x 195 mm) så att de lutande takstolsbenen kan gå från hammarbandet till nockregeln.

Ner mot hammarbandet sågas ett hack i varje takstolsben så att de vilar på hammarbandet och kan skruvas fast här.

Se till att takstolsbenen vilar tillräckligt långt ner på nockregeln att det finns plats för panel och glas. Hellre lite för lågt än lite för högt.

1 Takstolsbenen ska vila på hammarbandet och på nockregeln. Nockregeln stöts av en lodrät regel på orangeriets båda gavlar.

2 Nockregeln understöts tillfälligt med två regelbitar överst, så att den inte välter när takstolsbenen monteras.

3 **Gör en test-takstol och se om den passar i båda ändar – från båda hållen.** Närnockregeln sitter rätt kan du göra resten av takstolarna i samma mått. Montera gavel-takstolarna först, så att nockregeln sitter.

4 **Takstolsbenen ska placeras så långt ner på nockregeln** att det finns plats för glastak och beslag. Takstolsbenen kapas i vinkel mot hammarbandets sidor och fästs med 5 x 120 mm skruvar.

5 **Där nere vilar takstolsbenen på hammarbanden** genom att göra ett hack i varje ben. För att undvika synliga beslag fästs varje takstolsben med en 5 x 120 mm skruv genom benet och in i hammarbandet.

6 **När takstolarna är monterade, görs dörrehålet färdigt.** Detta görs genom att kapa den lodräta regeln som ursprungligen bär upp nockregeln. Därefter kan en vågrät överliggare sättas på plats.

Innan panel, fönster och tak monteras målas allt rått trä. Tryckimpregnerat trä ska helst ha en fukthalt på mindre än 15 procent när det målas och rekommendationen är att du använder grundfärg innan du målar.

Panel

Hela den nedre delen, under bröstningen, ska vara en stängd konstruktion utan glas. Här väljer vi enkel och relativt billig fjällpanel.

Vi låter brädorna mötas i hörnen som visas här, men du kan överväga att skydda ändträet genom att sätta en hörnlist.

En droppnåsa av plåt leder bort vattnet så att det inte samlas och orsakar röta i träkonstruktionen.

1. Den nedre delen, upp till bröstningen, är klädd med fjällpanel. Det är en enkel, billig och snygg lösning. **2.** Plåtar med droppnåsa sätts i fönsteröppningar för att förhindra att vatten samlas här. Plåtar sätts på plats innan fönsterna monteras.

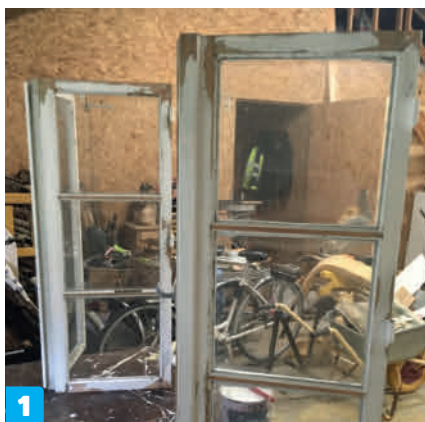

Glas

Här har vi hittat återvunna fönster och dörrar. Det är ett billigt och hållbart sätt att bygga, men det kräver att du börjar med dina inköp och sedan anpassar konstruktionen efter vad du har köpt.

När du väljer glas för de många fönsterlösa delarna kan du välja mycket tunt och ömtåligt växthusglas eller det mer hållbara (och dyrare) härdade glaset.

Vi har fräst ett spår i alla takstolarna som glaset kan ligga i. Man kan också "fuska" och istället sätta en smalare list mitt på takstolarna.

Endast återvunna fönster och dörrar används för detta projekt. De kan sättas in som de är, men om du vill fräscha upp dem lite är det definitivt lättare att göra det innan du monterar dem.

Alla delarna har köpts på förhand, så måtten på fönster- och dörrhål har gjorts efter de köpta delarna och inte tvärtom, vilket annars kan vara vanligt.

Genom att fräsa en fäls överst på takstolarna som är lika tjock som glaset, går monteringen av glasket lätt. Rutorna vilar på ett glasband. Ovanpå sätts en list med glasband, som skruvas fast ovanifrån.

Glaset till taket kan du antingen måttbeställa eller köpa i större rutor, så att du själv kan kapa dem. Hur som helst måste du vara försiktig när du lägger rutorna på plats och sugkoppar är nästan en nödvändighet.

Takytan har också en serie öppningsbara fönster för att lufta orangeriet. De har fästs med gångjärn inockregeln och är täta eftersom de överlappar resten av takytan i nederkant och på sidorna.

Skorsten

Säsongen som orangeriet används kan förlängas avsevärt om du installerar en vedeldad kamin.

Detta kräver dock att du brandsäkrar väggen som den ska monteras mot på insidan och att en del av taket blir fast istället för glas.

1. Den yttersta taksektionen består av ett fast tak med plywood täckt med shingel. 2. Vi installerar en skorsten genom taket. Kom ihåg att täta genomföringen ordentligt så att inte taket riskerar att börja brinna. 3. Med den vedeldade kaminen har säsongen i orangeriet förlängts avsevärt.